

7. Шохҷоиза озмун:

№		Маблаг барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	(бо сомонӣ) Маблағи умумӣ
1	Шохҷоиза	70 000	1	70 000

8. Маблаг барои омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёни умумие, ки шогирдонашон барандаи Шохҷоиза ва дар озмун ҷойҳои 1,2,3-ро мегиранд:

№		Маблаг барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1	Ҷойи якум, дуюм, сеъом	10 000	26	260 000
	Ҳамагӣ		26	260 000

РЎЙХАТИ
адабиёти тавсияшаванда барои иштирокчиёни озмуни ҷумҳуриявии
«Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст»

1. Номинатсияи хондан ва аз ёд карданни адабиёти кӯдакон ва наврасон, осори шифоҳӣ, порчаҳо аз осори манзуми адибони классикий ва мусосири тоҷик:

- хондани афсонаҳои ҳалқи тоҷик, ҳикоя аз «Ҷомеъ-ул-хикоёт», «Гулистан», «Бӯстон»-и Саъдии Шерозӣ, «Баҳористон»-и Абдураҳмонӣ Чомӣ, «Таҳзib-ус-себён»-и Садриддин Айнӣ ва дигар шоириони маъруф;

-аз ёд кардан зарбулмасалу мақолҳои ҳалқӣ, чистонҳо осори манзум аз шоириони барҷастаи классикий (аз осори Абӯабдулло Рӯдакӣ, Абулқосим Фирдавсӣ, Саъдии Шерозӣ, Ҳофизи Шерозӣ, Камоли Ҳуҷандӣ, Убайди Зоконӣ, Абдураҳмонӣ Чомӣ, Ҳилолӣ, Сайдӣ, Абдулқодирӣ Бедил, Соиби Табрезӣ ва дигар шоириони маъруф);

-касида-накама 100 байт (аз Абӯабдулло Рӯдакӣ ва ҳамасрони ў, Кисоии Марвазӣ, Үнсурӣ, Фарруҳии Сиистонӣ, Манучехри Домғонӣ, Носири Ҳусрав, Масъуди Саъди Салмонӣ, Анварии Абевардӣ, Адаб Собири Тирмизӣ, Ҳоконии Шервонӣ, Ҳаким Санонӣ Ғазнавӣ, Қамолиддин Исмоили Исфаҳонӣ, Аттори Нишопурӣ, Саъдии Шерозӣ, Ҳочуи Қирмонӣ, Салмонӣ Саваҷӣ, Қамоли Ҳуҷандӣ, Абдураҳмонӣ Чомӣ, Абдураҳмонӣ Мушғиқӣ, Абдулқодирӣ Бедил, Шамсiddин Шоҳин ва дигар шоириони маъруф);

-порча аз достон - на кам аз 150 байт (аз Абӯабдулло Рӯдакӣ ва ҳамасрони ў, Абӯмансури Дақиқӣ, Абулқосим Фирдавсӣ, Ғаҳриддини Гурғонӣ, Санонӣ Ғазнавӣ, Аттори Нишопурӣ, Низомии Ганҷавӣ, Ҷалолиддини Балҳӣ, Амир Ҳусрави Деҳлавӣ, Ҳочуи Қирмонӣ, Абдураҳмонӣ Чомӣ, Бинойӣ, Бадриддин Ҳилолӣ, Абдураҳмонӣ Мушғиқӣ, Абдулқодирӣ Бедил, Фитрати Зардӯзи Самарқандӣ, Ҷунайдулуҳи Ҳозиқӣ, Мирзо Содики Муншиӣ, Шамсiddин Шоҳин ва дигар шоириони маъруф);

-дигар навъҳои шеърӣ - китъа, мухаммас, мусаммат, мусаллас, тарҷеъбанд, таркибанд ва гайра - 100 байт.

3. Номинатсияи хондан ва аз ёд карданни осори адибони ҷаҳон:

-осори насрӣ ва аз бар кардан на кам аз 800 байт аз ҷоидиёти адибони ҷаҳон:

Адабиёти рус: дар бахши назм, наср ва драма - Александар Пушкин, М. Лермонтов; дар бахши масал - Иван Крилов, дар бахши назм, наср ва драма - Александар Грибоедов, Иван Бунин, Борис Пастернак, Александар Островский, Николай Гогол, Иван Тургенев, Фёдор Достоевский, Лев Толстой, Антон Чехов, Максим Горкий, Михаил Булгаков, Александар Блок, Владимир Маяковский, Анна Ахматова, Марина Светаева, Сергей Есенин, Андрей Платонов, Владимир Набоков, Михаил Шолохов, Александар Солженицин, Василий Шукшин, Валентин Распутин, Андрей Волос:

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти қафқоз: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти қирғиз: дар бахши назм, наср ва драма - Абай, Алишер Навоӣ, Машраб, Уйсайӣ, Нодира, Ғурқат, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзӣ, Ғафур Ғулом, Эркин Ҳоҳидов, Олжас Сулеймонов, Абдулло Орипов, Абдулло Қодирӣ, Ҳуҳтор Аvezov, Чингиз Айтматов.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

Адабиёти ӯзбек: дар бахши назм, наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосонӣ», Мирзо Фатхалӣ Охундов, Ҳачатур Абовян, Әватик Исаакян, Раис Ҳамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Грант Матвеевян.

9. Ҳароҷотҳои дигар:

№		(бо сомонӣ) Маблағи умумӣ
1	Ҳароҷотҳои дигар	255 000

10. Ҳамагӣ:

№	Шумораи умумӣ	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1	Барои ҷоизаҳо	90 нафар
2	Барои омӯзгорон	26 нафар
3	Шохҷоиза	1 нафар
4	Ҳароҷоти дигар	255 000
	Ҳамагӣ	2 835 000

Замима 4
ба амри Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 11 феврали соли 2021,
№АП- 43

Рўйхати адабиёти тавсияшаванда барои иштирокчиёни озмун

(илова ба китобҳои дарсии аз ҷониби Вазорати маориф ва имлии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқардида)

1. Аброров, Ҳ. Зарафшони кӯҳӣ [Матн] / Ҳ. Аброров. – Душанбе: Ирфон, 1978. – 96 с.
2. Аброров, Ҳ. Тоҷикистон-кишвари қўлҳои беназир [Матн] / Ҳ. Аброров. – Душанбе: Деваштич, 2003. – 195 с.
3. Арнольд, В.И. «Задачи для детей от 5 до 15 лет» [Текст] / В.И.Арнольд.
4. Архипов, Г.И. «Лекции по математическому анализу» [Текст] / Г.И. Архипов, В.А. Садовничий, В.М. Чубариков. – М.,1999.
5. Атлас Таджикской ССР [Текст]. – Душанбе-М.: Изд-во ГУГК СССР, 1968. – 198 с.
6. Бакулин, П.И. Курс общей астрономии [Текст] / П.И.Бакулин, Э.В. Кононович, В.И. Мороз.
7. Баратов, Р.Б. Каменное чудо Таджикистана [Текст] / Р.Б.Баратов, В.П.Новиков. – Душанбе, Ирфон, 1988. – 216 с.
8. Будруджак, П. Задачи по химии [Текст] / П.Будруджак. – 2017.
9. Виноградов, И.М. «Основы теории чисел» [Текст]: Учебник / И.М. 2001.
10. Волькенштейн, В.С. Сборник задач по общему курсу физики [Текст] / В.С. Волькенштейн.
11. Воронцов-Вельяминов Б.А. Астрономия. 11 класс [Текст] / Б.А. Воронцов-Вельяминов, Страут Е.К.
12. Воронцов-Вельяминов, Б.А. Сборник задач по астрономии [Текст] / Б.А.Воронцов-Вельяминов.
13. Глинка, Л.Н. Общая и неорганическая химия [Текст]: Учебное пособие / Л.Н.Глинка. – М.: Кно-Рус, 2014.
14. Гмурман, В.Е. «Руководство к решению задач по теории вероятностей и математической статистике» [Текст] / В.Е.Гмурман. – 1999. – 400 с.
15. Гмурман, В.Е. «Теория вероятностей и математическая статистика» [Текст] / В.Е.Гмурман. – 2003.
16. Гнеденко, Б.П. «Курс теории вероятностей» [Текст] / Б.П.Гнеденко. – М.: Наука, 1998.
17. Гольдфарб, Я.Л. Сборник задач и упражнений по химии [Текст] / Я.Л.Гольдарб, Ю.В.Ходаков. – 2019.
18. Гринвуд, Н.Н. Химия элементов [Текст] / Н.Н.Гринвуд, А.Эрншо.
19. Дагаев, М.М. Сборник задач по астрономии [Текст] / М.М.Дагаев.
20. Даффет-Смит, П. Практическая астрономия с калькулятором [Текст] / П.Даффет-Смит.
21. Демидович, Б.П. «Сборник задач и упражнений по математическому анализу» [Текст] / Б.П. Демидович. – 1997.
22. Еремин, В.В. Теоретическая и математическая химия [Текст] / В.В.Еремин.
23. Зыков, А.Г. «Математическая логика» [Текст] / А.Г.Зыков, В.И.Поляков, В.И. Скорубский. – СПб: НИУ ИТМО, 2013. – 131 с.
24. Иброҳимов, Ҳ. Ҳалли масъалаҳо аз химия [Матн] / Ҳ.Иброҳимов. Душанбе: Ирфон, 2018.
25. Ильин, В.А. «Аналитическая геометрия» [Текст] / В.А. Ильин, Позняк Е.Г. – 2004.
26. Иродов, И.Е. Задачи по общей физике [Текст] / Е.И.Иродов.
27. Канель-Белов, А.Я. «Как решают нестандартной задачи» [Текст] / А.Я.Канель-Белов, А.К.Ковалъджи. – М., 2008.
28. Касаткина, И.Л. Задачи по физике [Текст] / И.Л. Касаткина.
29. Кеммерих, А.О. Гидрография Памира и Памиро-Алая [Текст] / А.О.Кеммерих. – М.: Мысли, 1978. – 220 с.
30. Клайден, Дж. Органическая химия [Текст] / Дж.Клайден, Н.Гривз, С.Уоррен и др.
31. Клетеник, Д.В. «Сборник задач по аналитической геометрии» [Текст] / Д.В. Клетеник. – 1998.
32. Кобилов, Н. Намунаи ҳалли масъалаҳо аз химия [Матн] / Н.Кобилов. – Душанбе, 1995.
33. Колмогоров, А.Н. «Элементы теории функций и функционального анализа» [Текст]: Учебник / А.Н. Колмогоров, С.В. Фомин. – 2007.
34. Курош, А.Г. «Курс высшей алгебре» [Текст]: Учебник / А.Г.Курош. –1975.
35. Қодиров, Ф.С. Захираҳои туристӣ: ёдгориҳои фарҳангӣ-таъриҳӣ ва табии [Матн] / Ф.С.Қодиров. – Душанбе, 2012. – 20 с.
36. Лаврентьев, М.А. «Методы теории функций комплексного переменного» [Текст] / М.А.Лаврентьев, Б.В. Шабат. – 2005.
37. Лавров, И.А. «Задачи по теории множеств, математической логике и теории алгоритмов» [Текст] / И.А.Лавров, Л.Л.Максимова. – 1984.
38. Ландсберг, Г.С. Элементарный учебник физики [Текст]: В 3-х томах.
39. Лукашик, В.И. Сборник задач по физике 7-9 классы [Текст] / В.И. Лукашик, Е.В.Иванова.
40. Мартынов, Д.Я. Курс общей астрофизики [Текст] / Д.Я.Мартынов.
41. Мусоев, З. Ледники Таджикистана [Текст] / З.Мусоев, Н.Дилмуров. – Душанбе, 1994. – 186 с.
42. Мухаббатов, Ҳ.М. Памир: ресурсний потенциал и перспективы развития экономики [Текст] / Ҳ.М.Мухаббатов, Н.Х.Хоналиев. – Душанбе: Ирфон, 2005. – 241 с.
43. Мухаббатов, Ҳ.М. Природно-ресурсный потенциал горных регионов Таджикистана [Текст] / Ҳ.М.Мухаббатов. – М.: Граница, 1999. – 335 с.
44. Мухаббатов, Ҳ. Ҳудудҳои табиии махсус хифзшаванди Тоҷикистон [Матн] / Ҳ.Мухаббатов, А.Ниёзов. – Душанбе: Контраст, 2017. – 210 с.
45. Мухаббатов, Ҳ.М Афзоиши аҳолӣ ва захираҳои зиндагӣ [Матн] / Ҳ.М.Мухаббатов. – Душанбе: Ирфон, 1975.
46. Мухаббатов, Ҳ.М. Ганҷинаи табиии Тоҷикистон [Матн] / Ҳ.М.Мухаббатов. – Душанбе: Ирфон, 1977. – 106 с.
47. Мухаббатов, Ҳ.М. Инсон ва табииат [Матн] / Ҳ.М.Мухаббатов. – Душанбе: Ирфон, 1984.
48. Мухаббатов, Ҳ.М. Об – манбаи ҳаёт [Матн] / Ҳ.М.Мухаббатов. – Душанбе: Ирфон, 2003. – 146 с.
49. Мухаббатов, Ҳ.М. Табииат гаҳвораи инсон [Матн] / Ҳ.М.Мухаббатов. – Душанбе: Адиб, 2018. – 319 с.
50. Николаенко, В.К. Решение задач повышенной сложности по общей и неорганической химии [Текст] / В.К.Николаенко.
51. Очан, Ю.С. «Сборник задач по математическому анализу: Общая теория множеств и функций» [Текст] / С.Ю.Очаг. – 2006.
52. Очилов, Ҳ. Қўлҳои Тоҷикистон [Матн] / Ҳ.Очилов, Ҳ.Аброров. – Ҳуҷанд, 1995. – 64 с.
53. Очилов, Ҳ. Об – ҳаёт аст [Матн] / Ҳ.Очилов, Ҳ.Аброров. – Ҳуҷанд, 2003. – 190 с.
54. Перышкин, А.В. Сборник задач по физике. 7-9 классы [Текст] / А.В. Перышкин.
55. Постнов, К.А. Курс общей астрофизики [Текст] / К.А. Постнов, А.В. Засов.
56. Привалов, И.И. «Введение в теорию функций комплексного переменного» [Текст]: Учебник / И.И.Привалов. – 2005.
57. Прокуряков, И.В. «Сборник задач по линейной алгебре» [Текст] / И.В. Прокуряков. – 2005.
58. Пролосов, В.В. «Задачи по алгебре, арифметике и анализу» [Текст] / В.В.Пролосов. – 2004.
59. Пролосов, В.В. «Задачи по планиметрии» [Текст] / В.В.Пролосов. – 2004.
60. Раҳимӣ, Ф. Намунаи супоришҳои тестӣ (аз фанни физика) [Матн] / Ф.Раҳимӣ, Бобоев Т.Б., Истомов Ф., Мирзоамиров Ҳ. – Душанбе, ДМТ, 2014. – 340 с.
61. Раҳимӣ, Ф. Об, илм ва рушди устувор [Матн] / Ф.Раҳимӣ, Ҳ.Мухаббатов, А.Ниёзов, Ҳ.Аброров. – Душанбе: Дониш, 2018. – 430 с.
62. Раҳимӣ, Ф. Физика (барои муассисаҳои таҳсилоти миёнан умумӣ ва муассисаҳои таҳсилоти қасбӣ) [Матн] / Ф.Раҳимӣ, Т.Бобоев, Ҳоҷазода Т., Д.Солех., Ф.Истомов – Душанбе, ДМТ, 2020ю – 469 с.
63. Реутов, О.А. Органическая химия [Текст] / О.А.Реутов, А.Л.Курц, К.П.Бутин.
64. Рымкевич, А.П. Сборник задач по физике для 9-11 классов средней школы [Текст] / А.П.Рымкевич.
65. Савельев, И.В. Курс общей физики [Текст]: В 3-х томах / И.В. Савельев.
66. Сапожников, Г.Н. Заказники Таджикистана [Текст] / Г.Н.Сапожников, Ҳ.М.Мухаббатов. – Душанбе: Ирфон, 1989. – 160 с.
67. Свитанько, И.В. Нестандартные задачи по химии [Текст] / И.В.Свитанько. – 2017.
68. Свитанько, И.В. Олимпиадные задачи по химии [Текст]: Учебное пособие для подготовки к олимпиадам школьников по химии / И.В.Свитанько, В.В.Кисин, С.С.Чуранов. – М., 2017.
69. Сорокин, В.В. Задачи химических олимпиад. Принципы и алгоритмы решений [Текст] / В.В.Сорокин, В.В.Загорский, И.В.Свитанько.
70. Спивак, А.В. «Математический кружок». 7 класс [Текст] / А.В. Спивак.
71. Спивак, А.В. «Математический кружок». 6-7 класс [Текст] / А.В. Спивак. – 2003.
72. Степанов, В.В. «Курс дифференциальных уравнений» [Текст]: Учебник / В.В. Степанов. – 2004.
73. «Сборник задач по математике для поступающих во ВТУЗы» [Текст] / Под ред.: М.И.Сканави. – 6-е изд. – 2013.
74. «Сборник задач по элементарной математике» [Текст]: Пособие для самообразования / М.П.Антонов, М.Я.Выгодский, В.В. Никитин, А.И.Санкин.
75. Таджикистан: природа и природные ресурсы [Текст]. – Душанбе: Дониш, 1982. – 600 с.
76. Тахиров, И.Г. Водные ресурсы Республики Таджикистан [Текст] / И.Г.Тахиров, Г.Д.Купайи. – Душанбе: НПИЦентр, 1994. – Кн.1. – 130 с. – 1998. – Кн.2. – 120 с.
77. Третьяков, Ю.Д. Неорганическая химия. В 3 томах. [Текст] / Ю.Д.Третьяков.
78. Фадеев, Д.К. «Сборник задач по высшей алгебре» [Текст] / Д.К. Фадеев, И.С.Соминский. – 2003.
79. Фейнмановские лекции по физике.
80. Филиппов, А.Ф. «Сборник задач по дифференциальным уравнениям» [Текст] / А.Ф. Филиппов. – 2000.
81. Фриш, С.Э. Курс общей физики [Текст]: В 3-х тт. / С.Э.Фриш, А.В. Тиморева (ба тоҷикӣ тарҷума шудааст).
82. Хомченко, И.Г. Сборник задач и упражнений по химии [Текст] / И.Г.Хомченко. – М.: Новая волна, 2002.
83. Ҳакимов, Н.Қ. Геодезия [Матн]/Н.Қ.Ҳакимов, М.Н.Ҳакимов. – Душанбе, 2016. – 136 с.
84. Ченцов, Н.Н. «Избранное задачи и теоремы элементарной математики Арифметика и алгебра» [Текст] / Н.Н. Ченцов, Д.О. Шклярский, И.М. Яглом. – 1976.
85. Ченцов, Н.Н. «Избранное задачи и теоремы элементарной математики. Геометрия (Стереометра I)» [Текст] / Н.Н. Ченцов, Д.О. Шклярский, И.М. Яглом. – 1976.
86. Ҷӯраев, Қ. Аҳамияти иқтисодии обҳои Тоҷикистон [Матн] / Қ.Ҷӯраев. – Душанбе, 1971.
87. Шульц, В.Л. Реки Средней Азии [Текст] / В.Л.Шульц. – Ленинград: Гидрометеоиздат, 1963. – 301 с.

Замимаи 4
ба амри Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 11 феврали соли 2021,
№ АП - 44

► БАРРАСӢ

Ҷаласаи Шӯрои ҳамоҳангоз оид ба таҳсилоти касбӣ

22-юми феврали соли ҷорӣ дар толори Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти раёсати муовини Сарвазири мамлакат, раиси Шӯро Сатториён Матлубаҳон Амонзода ҷаласаи Шӯрои ҳамоҳангоз оид ба таҳсилоти касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид, ки дар он аъзои Шӯро-номояндагони Дастроҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳбарони як қатор вазорату кумитаҳо ва ректорони директорони муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ ширкат намуданд.

Дар ҷаласа вобаста ба раванди тайёр намудани мутахассисон аз рӯи ихтиносҳои самти табиатшиносӣ, даққик ва риёзӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии воеъ дар шаҳри Душанбе гузориши вазiri маорif ва илм Муҳаммадиосуф Имомзода ва оид ба вазъи омӯзиши фанҳои табиатшиносӣ, даққик ва риёзӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии ҷумҳурӣ гузориши муовини якуми вазiri маорif ва илм Муҳаммадовуд Саломиён шунуда шуд.

Аз ҷумла, зикр гардид, ки ра-

ванди омода намудани мутахассисон аз рӯи ихтиносҳои самти табиатшиносӣ, даққик ва риёзӣ дар зинаи таҳсилоти олии касбӣ дар 11 муассисаи таҳсилоти олии касбии қишвар ба роҳ монда шудааст. Дар муассисаҳои мазкур, дар маҷмӯъ, дар 34 факулта аз рӯи 205 ихтинос (бо тақроршавӣ) дар доираи 134 кафедраи таҳассусӣ 1437 нафар омӯзгор (580 нафар дорои дараҷаи илмӣ) ба беш аз 33 ҳазор нафар донишҷӯи таълим медиҳанд.

Ҷиҳати баррасӣ дар ҷаласаи мазкур раванди омода намудани мутахассисон аз рӯи равияҳои математика, физика, химия ва биология дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии воеъ дар шаҳри Душанбе мавриди омӯзиши ҳамаҷониба қарор гирифт. Аз ҷониби гурӯҳи кории Дастроҳи иҷроияи назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маорif ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ҷалби мутахассисони касбӣ моҳи ноябриси соли 2020 омӯзгорони самти табиатшиносӣ, даққик ва риёзӣ муассисаҳои таълимии мазкур аз атtestatasiya гузаштанд ва ҳайати омӯзгорон барои такмili ихтинос, таълифи kitobxoi дарсӣ ва маводи дигари таъlimӣ, омода намудани мутахassisoni соhibasb ва rafty kam будаанд.

Дар се соли охир дар Ҷонишгоҳи миллии Тоҷикистон 142 номгӯй kitobi дарсӣ ва daстurxoi tаъlimӣ-metodӣ, Ҷонишгоҳи давлатии омӯzgorии Toҷikiſtōn ба nomi Sadriidin.

Маркази matbuotii
Вазорати маорif ва ilmi
Ҷумҳурии Тоҷikiſtōn

► АМНИЯТ

18 феврали соли ҷорӣ гайриkonunӣ sukunat doشت, xatari muayyano барои chomeai avrupoy ezdod menamoyand, maveridi barrasӣ karor girift.

С. Ятимов таваҷҷӯhi ҳайатro ба faъoliyati taҳribiin TTЭ sobiq XNI ҷалб namuda, taъkid

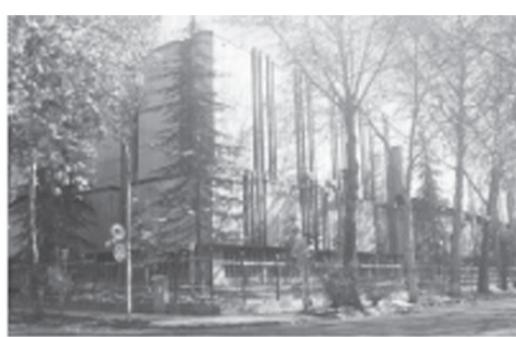
hamzamoni ба sodeh namudani xiēnat ba vatanai ačdodiy dar pa ni giriftani izozati ikomat dar kishvarxoi garbi ҳastand, peshnixod gardid. Sarchašmaҳoi mablaguzor, markaz va vositaҳoi roxandozии faъoli-

Мулоқот бо ҳайати баландпоя

рупо: Анджея Якубшек — директори раёсати кор бо шаҳrvандoni xoriqi макомоти марзbonии Polша, Lotje Lavina van der Made — mudiri baxsh oidi ba bozpasgardoni va Edita Sckibinska — masъuli arshadi tamos oidi ba bozpasgardoni, ki bo safari korӣ dар shaҳri Dushanbe karor dorand, barguzor garidid.

Кобили zikr ast, ki ahiран, dar Ittihodi Avrupo zersoxtori aloxida baroи bozpasgardoni dardan muҳochiron bo taъyini namoyandai maxsus dar samti Osiē Markazai taъsis doda shud.

Zimni muloқot masъalaҳoi surъat baxshidan ba ravandi bozpasgardonidani shaҳrvandoni tochik ba Vatan, ki dar davlatxoi Avrupo

soxh, ki baъze az shaҳrvandoni Toҷikiстон zeri shiorgohi duруғin, baҳonaҳoi bofta, bo xuchchatxoi қalbakivu soxha dar kishvarxoi avrupoy sohibi maқomi panoҳandagӣ shudan.

Ba шарikon maъlumoti muфassal va dalelxoi xuchchaty oidi ba cinojatxoi sodeirkarda va amali taҳribiin baъze az faъoloni TTЭ sobiq XNI, ki

яти cinojatkoronai chunin aшhos bo dalelxoi multamad ba tavacchuxi masъulini Polsha va Ittihodi Avrupo rasconiда shud.

Choniбҳо ба muvoғika расиданд, ki hamkorii mushtarakro dar samti oshkor, daстgir va ba Toҷikiстон istir-dod namudani unsurxoi cinojat, inchunin, peshiri voridshavii gaiyrikonunӣ ba Avrupo tavseea mebahshand. «Харитаи rox» dar masvalai mazkur taҳria va shahsoni masъul myaъin karda shud.

Ҳайati meҳmonon, hamchunin, az ҷoniбҳi roxbariati vazoratxoi korxoi xoriqi, dohil, mehnat va shugli aҳolii niz paziруfta shuda, masъalaҳoi hamkor bo nichodhoni nomburda niz barrasӣ garidid.

► ИННОВАЦИЯ

Дар 50 муассисаи таъlimии шаҳri Dushanbe барномаи elektronii «eDonish» faъol гардонida мешавад

Az ҷoniбҳi Korxonai voxidi давлатии «Шаҳri xushmand»-i (Smart City) makomoti iҷroiaи xokimiyati давлатии шаҳri Dushanbe dar 50 muassisaи taъlimii шaҳri Dushanbe barnomai elektronii «eDonish» faъol гарdonida мешавad.

Sardori raёsati muassisaҳoi tomaktabi va miёnaи umumi Сарроғати маорifi шaҳri Dushanbe Asomiddin Bobozoda ibroz doشت, ki bo tashabbusi Markazi технологияи informatsiyon va kommuникatсияи шaҳri Dushanbe va hamkorii Korxonai voxidi давлатии «Шаҳri xushmand (Smart City)» in barnomai dar 5 muassisaи taъlimii faъol буда, dar 20 muassisaи digar muarrifi гардидаast.

Barnomaи mazkur tibki қarori Raissi шaҳri Dushanbe az 6 avgusti soli 2020 «Dar borai tafqidi barnomai elektronii «eDonish» dar muassisaҳoi taҳsiloti umumi шaҳri Dushanbe roxandozӣ megarad.

Barnomaи nomburda bevosita bo tashabbusi sonzanda va navoronai Raissi шaҳri Dushanbe, muхtaram Rустами Эмомалий dar partavi daстuru xidояtҳoi Aсosguzori sulhu vaҳdati milliy — Peshvoi millat, Presidenti Ҷумҳuрии Toҷikiſtōn, muхtaram Эмомалий Rahmon bo maқsadi ҷorӣ namudani nizomi muosiri ittiloотi dar muassisaҳoi taъlimii шaҳri Dushanbe bo istifoda az tehnologiyoi ittiloотi kommuникatсionii, taъmini muntagami ҳamkorii muassisaҳoi taъlimii bo oila va aҳli chomea va dar in zamina, baland

bardoшtani samaranokii xizmatrasonihoi давлатӣ dar soҳai maorif ba shaҳrvandondi taҳsiva amaliй gardiдаast.

Barnomaи «eDonish» xizmatrasonii elektronie meboшad, ki tavassuti on volidoni xonandagoni muassisaҳoi taъlimi аz aҳloku

raftor va peshrafti donishomӯzii farzandondi xud bo istifoda az vositaҳoi ittiloотi kommuникatсionii muosir va giriftani paёмakҳo ba telefonҳoi xamroh ba tavri doimӣ boxabar mешавand.

In barnoma, hamchunin, shomili unsurxoi muхtaliifi ittiloотi, az ҷumla, журнал ва rӯznamai elektronii, chadvali darsxoi aсosiy va ilovagӣ, назорати давомотi xonandagoni va monitoringsi satxi donishi onҳo meboшad.

Боз як коллеҷи кишоварзӣ бунёд ҳоҳад шуд

Ba istikboli 30-solali Гии Istiklolii давлатии Ҷумҳuрии Toҷikiſtōn dar noxiani Vaxsh soxtoni binoi kolleҷi kishavarzӣ va xobgoҳi kolleҷi kishavarzӣ charaен dorad. Binoi kolleҷi kishavarzӣ dar noxiani Vaxsh dar masoҳati umumi 67840,0 metri murabbaъ komat afroxta, to imrӯz baroi soxtoni on besh az 10 millili-

on somoniй sarf shudaast. In bino az 5 oшёна iborat буда, baroi 600 donishҷӯ dar як bаст peshbinӣ shudaast. Arzishi lojvavii soxtoni besh az 150 million somoniro tashkil mediҳad.

Dar kolleҷi mazkur xubi xizmatrasonii va taҳsil faroҳam oварда shuda, besh az 150 naфар omӯzgoru kormandi tehniki bo kori doimӣ taъmin xoҳand shud.

Дар шaҳri Dushanbe bakhida ба Rӯzi Kuvvaҳoi Musallaҳi ЧT taҳti unvoni «Ba Vatan sodikam!» akсияи ҷumҳuriyaiй doir shud.

► МУЛОҲИЗА

Озмунҳо - таконбахши рушди тафаккури хонандагон

Дар замони соҳибиистиколӣ соҳаи маориф дар сиёсати Давлат ва Ҳукумати Тоҷикистон афзалиятнок эълон шуд ва корҳои зиёде дар ин сант ба анҷом расиданд.

Баҳри баланд бар доштани сифати таълиму тарбия даҳҳо барномаи давлатӣ қабул гардид, ки барои азҳуд кардани донишҳои мусоир ба муҳассилин замина фароҳам меоранд. Ҳамин аст, ки сол то сол шароити муассисаҳои

таълими бехтар ва дастоварди хонандагони тоҷик дар озмуну олимпиадаҳои боноғузӣ бештар мегардад. Ба масъалаи маориф ва таълиму тарбияи худшиносиву худогоҳии миллии наврасону ҷавонон дар Паёмҳои Пешвои миллат, муҳтарам Эмомали Раҳмон таваҷҷӯҳи махсус зоҳир карда мешавад. Бо дастури Пешвои миллат озмунҳои чумхурияни «Тоҷикистон – Ватани азизи ман!» ва «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст» роҳандозӣ гардид, ки таваҷҷӯҳи хонандагонро ба озмунҳои бештар ва масъулияти озмунҳои зиёд намуд. Озмунҳои «Тоҷикистон – Ватани азизи ман» ва «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст» ба муарриғи соҳибиистеъодҳо мусоидат намуданд. Момӯзгоронро зарур аст, ки ҳангоми баргузории дарсҳо ба хонандагон муҳиммияти озмунҳои бифаҳмонем ва китобҳои мувоғиқ ба синну соли онҳоро барои мутолия пешниҳод кунем. Ҳангоми тадрис ман кӯшиш мекунам, аз китобҳои бадӣ воеҳаҳои хубу ибратбахшро ба хонандагон ба таври сода фаҳмонда, ба ин васила, шавқу рагбати шогирдонро ба мутолия бедор нағоям. Таҷриба нишон дод, ки хонандагон шавқманд мегарданд ва худашон мустақилона кӯшиш мекунанд, ки асарро ёфта мутолия кунанд.

Раҳмонқул НУРОВ,
омӯзгори синфҳои
ибтидоии мактаби №25-и
ноҳияи Айнӣ

► ИДЕОЛОГИЯ

Дар ҷараёни таълиму тарбия насли наврас масъалаҳои мубраме ҳастанд, ки ба онҳо ҳар як озмунҳои новобаста аз фанни таълимиаш бояд диккати ҳамешагӣ зоҳир намояд. Муқовимат ба экстремизм ва терроризму ба ҳамин кабил масоил мансубанд. Бояд шогирдони мадар бораи ин ду неруи тундгарою ифратотӣ майлумоти зарурӣ дошта

озодиҳои инсон ва шаҳрванд, сулҳу субот ва ягонагию амният, пешгирии ҳатарҳо ба аҳли сайёра ва безарағардони ифраттароён ҷараҳои корагар андешид, аз ҷумла, қонунгузориашонро ҷиҳати мубориза бо кулли қувваҳои нопоқи зиёновари ҷомеаи неруу вусъат баҳшанд, ҳамкориашонро бештар ифратотӣ майлумоти зарурӣ дошта

му экстремизму фароҳам овардани фазои боварӣ, эҳтиром ба ҳамдигар ва муттаҳидии ҳамагониро тақозо дорад.

Тоҷикистони соҳибиистиколими мадар шароғати сийёсати сулҳӯстонаву башарпарваронаи Асосгузори сулҳу вахдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарем

Муқовимати ҳамагонӣ – неруи тавоно

бошанд. Доҳанд, ки онҳо ҷой таърихе доранд, ҳадафҳоион чист ва ҷой амалҳои зиҳтиро фарҷом бахшидаанду ҷой нақшаҳоеро пешгирифтаанд. Ба экстремизму терроризму мутамаддин ба ҳама забон нафрин мегӯянд ва мубориза мебаранд.

Вазъияти воқеъи сабитгари он аст, ки солҳои оҳир амалҳои террористику экстремистӣ бештар даҳшатафкану бетарҳум гардида, ба мустақилияти асосҳои соҳтори конститутионии қишварҳои олам ҳатари ҷиддӣ ба вучуд овардаанд. Акунун терроризму экстремизму натанҳо ба давлатҳои алоҳида, ба қулли қишиҷарои дунӣ, новобаста аз сатҳи рушд ва ҳимояшон, шадидан таҳдид мекунанд. Бинобар ин, тамоми мамлакатҳоро зарур аст, ки барои муқовимати устувору ҳамешагӣ ба терроризму экстремизму, ҳимояи ҳукуку

вар аст, ки созмону неруҳои террористику экстремистӣ бештар ба нобилион, наврасону ҷавонон, ки алҳол диди амиқу маълумоти коғӣ ва таҷрибаи зарурӣ надоранд, ҷашм ало мекунанд, онҳоро ба доми фиреб мекашанд, вайдаҳои беасосу фиребо медиҳанд. Дар ин сант ифраттароён аз ҳама гуна воситаҳои дастрас, аз ҷумла, интернет ва шабакаҳои иҷтимоӣ истифода мебаранд ва бо «ғамҳорио дилсӯй» сухан мегӯянд. Даъвати асосии террористону экстремистон даст задан ба таҳрибкорӣ, эътиroz, вайронкорӣ, барҳам додани асосҳои соҳти конститутионӣ... мебошад. Муҳимтарин восита бар зидди ин гуна ҳизбу ҳаракатҳои бадҳоҳу қиновар оғахмандӣ, ҳимояи қонун ва авло донистани манғифатҳои миллии посдории амният ва дӯстиву вахдат мебошад. Ҳамчунин, мубориза бо террориз-

Эмомали Раҳмон дар сафи пеши мубориза алайҳи терроризму экстремистӣ карор дорад. Дар мамлакат бо мақсади пешгирий аз ҳама гуна амалиёти ифраттароёна заминаҳои устувори қонунӣ фароҳам оварда шудаанд.

Пешвои муаззами миллат пайваста таъқид менамоянд, ки «терроризму ва экстремизму ҳамчун вабои аср ба амнияти ҷаҳон ва ҳар як сокини сайёра таҳдид карда, барои башарият ҳатари на камтар аз силоҳи ядроиро ба миён оварданд». Ин гуна вазъ тақозо дорад, ки бештар ҳуҷӯру бедор ва ҳамеша ба ҳифзи манғифатҳои ҷомеа омода бошад ва насли наврасро дар рӯҳияи ватандӯстиио вахдатпарварӣ, бунёдкорию созандагӣ тарбия намоем.

Гулшан ХУДОЁРОВА,
омӯзгори забони ва адабиёти рус

► ШЕВАҲОИ ДАРС

Луғатомӯзӣ тавассути бозӣ

Тадқиқотҳо нишон додаанд, ки истифодаи бозихо, мусобиқаҳо ва озмунҳо дар дарсҳои забони англisi манғифати зиёд дорад. Ҳангоми банақшагирии дарсҳо мӯаллимон бояд кӯшиш намоянд, ки ҳадди аққал як бозиро дар як рӯз ба яке аз самтҳои асосии озмунҳои ҳамчун воситаи таълим, стратегияи баҳоғузорӣ ё ҳавасмандгардонии синф доҳил намоянд. Бахусус, дар синфҳои ибтидой истифодаи бозихои шавқовари дидактикаи бениҳоят зарур аст. Маъмулан, дар муассисаҳои умумӣ озмунҳои забони англisi аз синфи 3 шурӯъ мешавад. Дар воқеъ, бозӣ ҳонандаро ба озмунҳои бештар машғул карда, мундариҷаи таълимро мустаҳкам мегарданд ва ҳавасмандии шогирдонро зиёд мекунад. Таҳкили бозихо дар дарс ҳамчунин ҳҳосси бо ҳам будан, аҳамияти кори дастҷамъона, иттифоқу иттиҳод ва ёрӣ ба яқдигарро озмӯзанд. Дар ҷараёни дарс мушоҳда кардаам, ки барҳои шогирдон шармғинанд ва баргузории бозихо сабаб мешавад, ки шарму ҳичолат дар онҳо аз байн равад.

Олимон зимни пажӯҳиш ба ҳулоасе омаданд, ки ҳангоми бозӣ аз бадани инсон эндорфинҳо тавлид мешавад, ки магзи сарро такон дода, ба

ҳонандагон ҳҳосси ҳуҷӯҳӣ мебаҳшад. Ин боси ҳҳажону изтироби онҳо гашта, фазои мусбати таълимиро ба вучуд меорад. Ҳамчунин, фазои гоҳе ҳастагионварро аз байн бурда, боси афзоиши дилгарӣ, бедор шудани шавқу рагбат дар миёни шогирдон мегардад.

Олими аврупой Риксон пешниҳод мекунад, ки бозихо дар ҳама марҳилаҳои дарс истифода мешаванд, ба шарте ки онҳо барҷои ва дар мавқei мувоғиқ интиҳоб карда шаванд. Бозихо боси мегарданд, ки ҳонандагон матлабро ба таври осон, хотирмон ва шавқовар аз ҳуд кунанд ва салоҳияти коммуникатсиониро ташаккул медиҳанд ва ба ин васила, ҳонандагон фасеху бурро сухан мегӯянд. Накши бозихо дар таълим ва озмунҳои луғат бениҳоят қалон аст. Омӯхтани луғат тавассути бозихо яке аз роҳҳои мусаффир ва ҷолибест, ки дар ҳама синфҳо татбиқ карда мешавад, ҷониши бо ин роҳ ҳамаи 5 ҳисси фитрии одам ба кор медарояд ва дар хотири онҳо ба таври доимӣ бокӣ мемонад.

Суруши ХУҶАЕВ,
омӯзгори забони англisi
мактаби № 24-и ноҳияи Мастҷоҳ

Замина барои донистани забони англisi

Дар замони мусоир озмунҳои забони англisi дар радиофи забони русӣ ҷойгоҳу мақоми бузургро касб мекунад, зоро донистану аз ҳуд кардани забони мазкур барои дастрасӣ пайдо кардан ба адабиёту фарҳанги мутамаддини ҷаҳонӣ аҳамияти хоса дорад. Ҳукумати ҷумҳорӣ ва Вазорати маориф ва имлии ҳуқиқати ҳаҷониши мусоидат намуданд, ки ҳадаф аз он ба роҳ мондани озмунҳои густурдаи забони англisi ба шумор меравад. Бояд зикр намуд, ки озмунҳои фанни забони англisi дар масъалаҳои инкишофи нутқи ҳонандагон, равону озод гуфтагу намудани онҳо бо ин забон вазифадоранд, ки аз

усулу шевахои гуногуни таълимӣ истифода кунанд. Гузарондани машғулиятҳо дар синфҳонаҳои лингфонӣ, истифода аз таҳтани электронии видеопроектор, намоши фильмҳои кӯтоҳмуддати озмӯзанд ва амсоли инҳо имкон медиҳад, ки шавқу ҳаваси ҳонандагон ба забони англisi бештар гардад. Диగар аз роҳҳои таъсирбашҳо дар масъалаҳои ҳарҷи зудтар аз ҳуд намудани забони англisi аз ҷониби ҳонандагон, зуд-зуд гузаронидан корҳои ҳаттӣ (диктант, нақли ҳаттӣ, иншо...) махсуб мёбад. Ҳамчунин, ташкил ва баргузории ҷаҳонӣ ҳаҷониши мусоидат мекунад. Бешӯҳба, ҳудомӯзии ҳонандагон дар ин бобат низ ба аз ҳуд кардани забони англisi мусоидат мекунад.

Муҳаммад АХМЕДОВА,
омӯзгори мактаби № 29,
ноҳияи Шоҳмансур

Тоҷикистон соли 2020 ба ҳориҷа ба маблағи 58,8 миллион доллар маҳсулоти нассочӣ ва дӯзандагӣ содир намуд.

► НОМА АЗ ҚАЗОҚИСТОН

Ниёише дар ҳаштодсолагии устод

Устод ва бародари бузургвор, мояи ифтихор ва хулусу эхтиром! Зодрӯзатон хӯчаста буду хӯчаста бод! Имрӯз ба ёди Шумо будам ва ҳарфҳое, аз доное ба ёдам омад, ки тақрибан чунин мегуфт:

Инсонҳои бузург дар боираи ақоид сухан мегӯянд, инсонҳои мутавассит дар бораи вакоє сухан мекунанд, инсонҳои ноҷиз пушти сари дигарон ҳарф мезананд. Инсонҳои бузург дарди дигаронро бар дӯш мегиранд, инсонҳои маъмулӣ дарди худашонро ва одамҳои ноҷиз дарде надоранд. Инсонҳои бузург аз амали дигаронро мебинанд, инсонҳои одӣ дунбولي аз амали худ ҳастанд, инсонҳои ноҷиз аз амали худро дар таҳкири дигарон мебинанд. Инсонҳои бузург ба дунбولي касби ҳикматанд, инсонҳои маъмулӣ дунбولي касби дониш, инсонҳои ноҷиз саводи андаки хешро донишу ҳикмат чилва медиҳанд! Инсонҳои бузург дунбولي тархи пуршиҳои беспосуҳ ҳастанд, инсонҳои маъмулӣ он чизҳоеро мепурсанд, ки посух дорад. Инсонҳои кучак мепиндоранд, ки посухи ҳама пуршиҳои мединанд. Инсонҳои бузург ба дунбولي ҳалқи масъала ҳастанд, инсонҳои маъмулӣ ба дунбولي ҳалли масъала ҳастанд, инсонҳои ноҷиз масъала надоранд...

Лаззати ҳамсұхбати бо Шумо бисёр гуворост! Шумо дар бисёре аз масоили марбут ба адабиёті пурборамон соҳибназар ҳастед. Шумо сухансанчи камназир ва донишманди мумтози таърихи адабиёт ва нақди адаби ҳастед. Шумо дипломоти воқеъӣ ва фарзона ҳастед...

Дар бархе аз навиштаҳои адабиётшиносатон низ таъсири рӯҳи дипломотиатон ошкор аст! Чустучугар ҳамешагӣ ва пажӯҳишгари жарғбин ҳастед. Ба як қалом, дар вакъту фазое, ки ба сар мебаред, ягонаи давронед... Шумо аз табори Абдулғани Мирзоев, Муҳаммадҷон Шакурии Бухорӣ, Шарифҷон Ҳусейнзода, Расул Ҳодизода, Садрӣ Саъдиев, Раҳими Мусулмониён, Ҳудой Шарифов ҳастед. Шуморо ҳазорҳо нафар шогирдонатон, ки дар донишгоҳ аз Шумо таълим гирифтаанду дониш омӯхтаанд қадр мекунанду дӯст медоранд. Ҷойгоҳи Шумо дар ҷашми бисёре аз донишмандони воқеъӣ болотар аз ин ановине ҳаст, ки ҳам акнун, бадбахтона, обрув аз ҷиҳтиборашро аз даст додааст... Ба унвони як шогирде, ки пеши Шумо дарс ҳонда, таъйид мекунам, ки устоди беназир ҳастед. Умединор, ки боз солҳо сиҳату саломат ба фарҳангӣ адабамон хидмат биқунед ва соятон аз сарномон кам мабод! Аз Ҳудои

якто ҳоҳони онам, ки боз солҳои сол таровату асолати ҷавонӣ дар магзу ҷону қалами Шумо бимонад ва таровати он ояндан-гонро низ лаззату неру баҳшад.

Албатта, қасоне, ки устодро мешиносанд, хуб мединанд, ки рӯҳу ҷону тани эшон ҳаргиз ҳамоҳанг бо ин ракам нест, баръакс, аз навиштаҳои эшон ва аз вучуди муборакашон накҳати ҷавонию сарзиндагӣ ва хирад ва оғаридгорӣ ҳувайдост... Барои бисёре аз ҳонандагони осори устод шояд душвор намояд, ки устоди номовар Абдунабии Сатторзода, ки навиштаҳояшон саршор аз ҷӯшиҳои ҷавонӣ мебошад, 80 - солагиро дар ин сол пушти сар мегузоранд ва мединем, ки дараҳти тановари вучуди эшон ҳаргиз тароват ва шодобии ҳудро аз даст надодааст, андешаҳои пӯё ва пурнишоти эшон гӯёи ин амр аст. Албатта, ман дар бораи эшон ва осорашон мавриди дигар муғассалтар сухбат ҳоҳам кард... Ҳоло ҳостам, танҳо дар ҷамъи азизону дӯстону шогирдонашон, дар ин рӯзи фарҳунда аз ин марди бузургу нақуном ёд қунам.

Рӯшанзамир

Бузургӣ, аз табори шик, Устод, Ки пеши ҷиҳтиборат шеър истод!

Назиратро наидам, беназирӣ, Ки мисли ҷашмаҳо рӯшанзамир.

Туро аз нуру аз шик оғариданд, Ҳирадро карда бо рӯҳи ту пайванд.

Чароги рӯшани имрӯзу фардо, Умеди қишивару тоҷи сари мо.

Сароят, азизи дил, шукуӯҳ аст, Виқоратро бинозам, ҳамчу кӯҳ аст!

Шудӣ ҳаштод имрӯзу ҷавонӣ, Илоҳӣ, доимо барно бимонӣ!

Дилу ҷони ҳақири ман фидоят, Ки умри Нӯҳ меҳоҳам бароят.

Ба назари ман, устод Абдунабии Сатторзода як тоҷики асил, тоҷике ки ҳама вежагиҳои хуби як ориёй дар эшон русуб карда ва аз онҳое ҳастанд, ки ҳудро аз ҳама ҳулқиёти номатгули тоҷикӣ барӣ доштаанд. Устод Сатторзода яке аз фарзандони Рӯдакӣ ҳастанд, ки ба шоистагӣ ниёғони бузурги хешро пос медоранд ва солиёни зиндагиро дар кори шинохта ва шиносадани Одамушшуаро ва накши осори вай дар фарҳангӣ адаби мояни мутолиаи осори арзишманди забони порсӣ баҳшидаанд. Корҳо, ки ҳам имрӯз дар заминай пажӯҳиши осори бокимондана устод Рӯдакӣ анҷом медиҳанд ва ҳам ба посӣ эхтироми падари шеъри порсӣ нишастҳои солона баргузор мекунанд ва бетардид яке аз суханроҳои аслӣ дар ин ҳамоишҳо ҳастанд, ҳама мухим аст ва аз ин роҳ бар навомада-

гони навғом дунёи шеършиносӣ ва Рӯдакишиносиро рӯшан меборанд ва ҷавононро навиди расидан ба фарҷом медиҳанд. Дар роҳи борик ва душвор ва мардағфани шинохти шеъру адаби тоҷик ҳар ойина ин мояни шӯру шарору настуҳе даркор ва устод Сатторзода бо корҳои муҳиме, ки анҷом доданд, бетардид шоистаи сипосу оғарин

таҳлилҳо барои дӯстдорони зебоинишиносӣ ва адабшиносӣ дар таърихи фарҳангӣ адаби моро анҷом дода ва ба ҳонандагон пешниҳонд кардаанд... Навиштаҳои устод Сатторзода дар ин росто, ба назари ман, як талошу пӯёй барои шинохти адабиёт ва шабехи адабиёт аст, то мардум оғоҳ бошанд, ки бо ҳармӯҳра нағиребандатон ва

забону адабиётӣ мояни масоили сиёсю дипломусӣ осори фарғоне оғаридори ба бар ҳақ, яке аз беҳтарин адабиётшиносони мост ва ҳарфҳои фарғоне барои гуфтан даранд ва дарҳои фарғоне барои омӯзондан. Доманаи ин ҳарфҳои гуфтугӯҳояшон на танҳо дар меҳани азизи моя, балки дигар қишиварҳоро ҳам дар бар мегирад ва фаъолиятҳои илмию фарҳангӣ аз эшон шахсияти фарғонишиносӣ соҳтааст. Даъватҳои пуршумори мачомеъ ва марокизи илмию фарҳангӣ ва гоҳо сиёсии мӯтабари дунё аз эшон муайяди ин муддаъост. Ҳушбахтона, ҳаммечон низ ин ҷеҳраи арзишмандро мешиносанд ва бо шеваҳои гунон, аз ҷумла, ҳондани осори эшон ва ширкати эшон дар таълифи китобҳои дарсӣ ва васоили таълими, қадрашро доноста ва эхтиромаш мекунанд. Бадеҳист, ки ин навиштаҳои ман низ дар ростои сипосмандӣ ва боз намудани гӯшаде аз аъబоди гуногуни ин донишманди фарғона аст. Устод Абдунабии Сатторзода дар муҳите бузург шуданд, ки мардум пас аз як даврони руқуд ва даҳшатози истолинӣ ба давраи нисбатан беҳтар ва озодтар ворид шуда буданд ва дар солҳои шаҳстами қарни гузашта дар Шӯравии собиқ, аз ҷумла, Тоҷикистон низ, бедорӣ ва оғоҳии миллӣ ва фарҳангӣ ва ҷунбише ба сӯи ҳудшиносӣ шурӯъ шуда буд, ки устод Сатторзода яке аз пешкисватони оғоҳи он насли бедори ҳушӯр ҳастанд... Устод даҳҳо китоб таҳкиқ ва таълиф намуда ва садҳо мақолаҳои илмӣ дар нашрияҳои мухталиф ба чоп рақондаанд.

«Таъриҳчай назариёти адабии форсии тоҷикӣ» (2001), «Арасту ва назариёти адабии форсии тоҷикӣ (асрҳои 1X-ХУ)» (2003, ба русӣ), «Кӯҳна ва нав» (2004, ба тоҷикӣ; 2006, ба алифбо арабиасоси форсӣ), «Адабиётни тоҷик» (барои синфи 8) (2009), «Такмилай бадеъи форсии тоҷикӣ (дар заминай навиштаҳои пешниҳонӣ ва имрӯзиён)» (2010) ва беш аз 100 мақолаи илмию адабӣ дар дохил ва хориҷи қишивар чоп намудаанд. Ва барои «Кӯҳна ва нав» барандаи Ҷоиза ба номи устод Садриддин Айнӣ гардидаанд ва китоби «Адабиётни тоҷик» - и эшон дар Намоишҳои байнамиллии «Китоби Душанбе» (4 ва 6 сентябри 2015) голоби озмуни «Беҳтарин китоби дарсӣ» шудааст. Устод Сатторзода дар авҷи фаъолияти илмию эҷодӣ ҳастанд ва ман шак надорам, ки мояни боз солҳо шоҳиди китобҳо ва навиштаҳои эшон ҳоҳем буд. Ин ҷо мекоҳам устодро бо ин рӯзи фарҳунда ҳӯчаста бод бигӯям ва аз Эзади қодирӣ беҳамто барои эшон умри дарозу пурсамар орзу кунам.

Сафар АБДУЛЛО, адабиётшинос

